

Svjedocenja o otmicama

Author: IWPR
ICTY

Svjedoci optuzbe opisali su svoje posljednje susrete s osobama koje su kasnije navodno ubili optuzeni kosovski Albanci

Na sudjenju trojici bivskih pripadnika Oslobodilacke vojske Kosova (OVK) saslušani su iskazi supruge i suradnika dvojice muskaraca koji su na Kosovu nestali 1998. i koji su navodno umrli u zatvorskom logoru koji su vodili optuzenici.

Jedna kosovska Srpkinja, majka dvoje djece, ispricala je ovog tjedna pred sudom kako je izbezumljeno tragala za vlastitim suprugom, koji je u lipnju/junu 1998. nestao vraćajući se na Kosovo iz Beograda. Pritom je napomenula kako su joj prijatelji kasnije rekli da su ga oteli i potom ubili – “teroristi”.

Osim toga, ovog tjedna je o nestanku svog albanskog prevodioca svjedocio jedan ruski novinar, koga su u srpnju/julu iste godine, zajedno s citavom televizijskom ekipom, zarobili naoružani kosovski Albanci. Prezivjeli su svi osim prevodioca – koga, po recima svjedoka, od tada više nikada nisu vidjeli.

Tuzioci tvrde da se radi o dvojici od više od 20 ljudi koje su tokom 1998. – unutar i oko logora Lapusnik, kojim su upravljali optuzenici Fatmir Ljimaj (Fatmir Limaj), Isak Musliju (Isak Musliu) i Haradin Balja (Haradin Balja) – oteli i ubili pripadnici OVK-a. U spomenuti su objekat navodno zajedno bili zatvarani Srbi i tobožnji albanski kolaboracionisti.

Ljiljana Mitrovic ispricala je sudu kako je njen suprug Slobodan, poznatiji kao Boban, 24. lipnja/juna 1998. iz jedne beogradske bolnice povežao svog bolesnog rodjaka Miodraga Krstica kuci, u jedno od predgradja Suve Reke (Kosovo). U automobilu se nalazio i Miodragov brat Milovan.

Iste veceri je Ljiljana – koja se prije toga zajedno s djecom preselila u kucu svoje majke u Srbiju, kako bi izbjegla narasle etnicke tenzije – nazvala kucu i otkrila da suprug jos uvijek nije stigao.

Poslije izvjesnog vremena, stupila je u vezu s prijateljima iz policije, koji su joj potvrdili da je auto u kojem su se nalazili njen suprug i njihovi rodjaci usao na podrucje Kosova. Nakon toga je, kako kaze, odlucila krenuti u Suvu Reku, namjeravajući saznati sto se zaista dogodilo.

Na Kosovu joj je pak jedan prijatelj, po nacionalnosti Albanac, rekao da su trojicu ljudi oteli “teroristi”, koji su ih odvezli u pravcu Maliseva, mjesta koje se nalazi nedaleko od Lapusnika. Izjavila je i da su joj tu pricu potvrdile jos neke osobe s kojima je razgovarala.

Jedan od prijatelja joj je predocio i opsirniju verziju iste price, koju je navodno cuo od poznanika iz lokalne policije. Potonji mu je ispricao da ga je posjetio covjek koji mu je rekao da su Boban i njegovi rodjaci bili kidnapirani, te da je on osobno bio prisutan kada su ih neki Albanci ubili.

“Jedina mi je utjeha bila”, prisjeca se Ljiljana te price, “sto mi je rekao da mi je [suprug] porucio da me voli, i da je Boban ubijen tako sto mu je samo jedan hitac ispaljen u celo.”

U tom trenutku Ljiljana je pognula glavu, ali je odbila prijedlog tuzioca Stivena Kejlja (Steven Cayley) da

naprave pauzu.

Svjedokinja je potom ispricala kako je u studenome/novembru iste godine uslijedio niz telefonskih poziva: neki covjek s makedonskim akcentom ispricao joj je kako je nedugo prije toga sreo njenog muza. Odbio se predstaviti, ali joj je rekao da dodje u Skoplje, kako bi joj urucio omotnicu sa zahtjevom za Bobanovo oslobadjanje.

On tom prilikom nije precizno rekao gdje se Boban nalazi, istakavsi samo da je on "s druge strane granice", ali ne nuzno u Makedoniji. A kada je Ljiljana zatrazila da joj se javi i njen suprug, anonimni sugovornik joj je rekao da to ne zavisi od njega, nego od "ljudi koji drze" Bobana.

Kada je pak zatrazila da svoje tvrdnje dokaze nekim podatkom koji je bio poznat samo njoj i njenom suprugu, covjek ju je prestao pozivati.

Ljiljana je sudu ispricala i kako je, kao clanica nekoliko organizacija koje okupljaju obitelji ciji su najmiliji nestali na Kosovu, stupila u kontakt s mnogim drugim ljudima koji su takodjer doziveli slicne pozive. Neki od njih su, po njenim rijecima, platili izvjesnu svotu novca - ali su ih ucjenjivaci obmanuli.

Prilikom unakrsnog ispitivanja, Ljiljana je, odgovarajuci braniocima, potvrdila da su na Kosovu u to vrijeme postojali i gangsteri koji su se lazno predstavljali kao pripadnici oslobodilackih formacija.

Ispricala je i kako je jos samo jednom imala razloga povjerovati da joj je muz mozda ziv. Takodjer u studenome/novembru, jedan seljak joj je rekao da je Miodraga Krstica vidio u kamionu prepunom izbjeglica. Ali tu pricu joj, kako kaze, nitko nikada nije potvrdio.

A kada ju je Kejli nesto kasnije upitao sto misli o sudbini svog supruga, ona mu je odgovorila kako je ipak uvjerena da se desilo najgore.

"Voljela bih da se pokaze da nisam u pravu i da mi se pruzi prilika da se ispricam svima", rekla je ona. "Ali, ja zaista smatram da su ga ubili."

Takodje je rekla i da vjeruje da je njen suprug bio mrtav jos u vrijeme anonimnih telefonskih poziva.

Pred sudom je ovog tjedna nakon nje svjedocio i izvjestac ruske drzavne televizije, Oleg Safjulin (Oleg Safiulin).

On je ispricao kako je na Kosovo doputovao u srpnju/julu 1998., da bi - zajedno s kamermanom i inzenjerom zvuka - nacinio kracu reportazu o tamosnjem sukobu. Posredstvom kolega stupio je u kontakt s Albancem Sabanom Hotijem (Shaban Hoti), koji je na fakultetu predavao ruski jezik i knjizevnost i koji je trebalo da mu bude prevodilac.

Dana 20. srpnja/jula, grupa je krenula u pravcu teritorije koja je bila pod kontrolom OVK-a: snimanje je trebalo biti obavljeno nadomak Lapusnika. No, njihov automobil beogradskih registarskih tablica bio je zaustavljen na kontrolnom punktu nadomak sela, gdje su im prolazak sprijecili naoruzani Albanci.

Razocarani, clanovi ekipe su se zaustavili na oko kilometar udaljenosti od sela u namjeri da snime mecima

izresetani autobus koji je stajao pored puta. Safjulin je ispricao kako je snimanje vec bilo skoro okoncano kada je iz pravca Lapusnika dotrcala grupa albanskih vojnika, koji su ih nakon toga prisilili da se vrate na kontrolni punkt.

Oprema, dokumenti i novac bili su im oduzeti, da bi ih dva sata kasnije odveli u neku kucu, gdje su im bili stavljeni povezi preko ociju i gdje su naredna dva ili tri sata proveli cekajuci. Pritom su u medjuvremenu bili i razdvojeni od prevodioca.

Safjulin tvrdi da su ga sljedeci put vidjeli kada su im skinuti povezi s ociju uoci saslusanja. Hoti je bio sav krvav, jer su ga prije toga ocito pretukli: prvo su ga prisilili da, "tresuci se od straha", prevodi saslusanje, da bi ga potom ponovo odveli.

Pritom su pripadnici OVK-a Rusima rekli da Hoti radi za srpsku policiju, da su svi oni ocito srpski spijuni, te da bi zbog toga trebalo da budu ubijeni. Zatim su ih ostavili u kuci da iscekuju ono sto im je najavljeno.

U sumrak se medjutim pojavio jedan od vojnika koji ih je saslusavao, donio im hranu i vodu, i rekao: "Izgleda da vam se nece dogoditi nista lose."

Na kraju su im vratili opremu i licne stvari i oslobodili ih, dozvolivsi im da se odvezu do najblizeg srpskog kontrolnog punkta i da odatle nastave ka Pristini. A Safjulin je vec sutradan nazvao Hotijevu cerku i obavestio je da joj je otac ostao u zarobljenistvu.

Tuzioci tvrde da je Hoti jedan od desetorice ljudi koji su preziveli pritvor u logoru Lapusnik i koje je 26. srpnja/jula u okolnim planinama – nakon sto je OVK, uoci srpske ofanzive, bila prinudjena napusti spomenuto podrucje – ubio licno Balja.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Safjulin je braniocima priznao kako mu je jedan Hotijev prijatelj srpske nacionalnosti kasnije rekao da je njihov prevodilac zaista suradjivao sa srpskom policijom.

Branioци su takodjer istakli da je odluka televizijske ekipe da snima u neposrednoj blizini kontrolnog punkta s kojeg je prethodno bila vracena mogla djelovati provokativno, te da su u to vrijeme mnogi na Kosovu imali razloga vjerovati da su Rusi saveznici Srba.

Tuzioci su ovog tjedna izveli i norveskog policajca Karea Birklanda (Kaare Birkeland), koji je nakon NATO-vog bombardiranja 1999. bio clan ekipe UN-a zaduzene za istragu ratnih zlocina. On je ispricao kako je u to vrijeme obavio razgovor s optuzenim Muslijuem.

Doticni se svjedok medjutim nasao na udaru kritike, jer su mu branioци zamjerili sto je unistio biljeske s tog saslusanja.

Optuzba bi sljedeceg svjedoka trebala izvesti 13. prosinca/decembra.

Michael Farquhar je izvjestitelj IWPR-a iz Haga.

Location: Kosovo

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svjedocjenja-o-otmicama>

